

Europa no es fa sola

- El projecte europeu necessita que els ciutadans se'l facin seu abans que mori del seu propi èxit

JOSEP BORRELL, Expresident del Parlament Europeu.

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 7.06.09

Ja fa 30 anys que el Parlament Europeu (PE) és elegit per sufragi universal directe. En aquest temps el seu paper ha canviat radicalment. El 1979 era una assemblea consultiva, avui és la institució clau de la Unió Europea, i si demà entra en vigor el Tractat de Lisboa ho serà més encara. Però vivim una estranya paradoxa: a mesura que creixia la seva importància, la participació en les eleccions ha anat disminuint. Crec que és així perquè els ciutadans no són prou conscients de la importància del que es decideix al PE, des dels aspectes que afecten la vida quotidiana, com la qualitat dels aliments, la seguretat de les joguines o les tarifes telefòniques, fins als grans temes que decidiran el nostre futur, com l'emigració o el canvi climàtic.

La part principal, més del 60%, de la legislació que ens afecta es vota al PE. I la resposta que Europa sigui capaç de donar a la crisi econòmica o el paper que hagi de jugar en el món dependran de la seva composició. Si fossin conscients d'aquesta realitat, els ciutadans es preocuparien d'elegir els que prenen aquestes decisions en el seu nom tant o més que quan voten a les eleccions nacionals.

Ara ja no és temps de demanar el vot per a una formació política o una altra ni per a les diferents formes d'entendre la construcció europea. Però encara ho és de demanar la participació en unes eleccions de les quals sortirà la institució democràtica supranacional més important del

món, que és una de les dues bases de la legitimitat de la UE: la dels estats representada pels seus Governos al Consell, i la dels ciutadans representats directament al Parlament. En el moment en què Obama rendeix homenatge als morts a les platges del desembarcament, convé recordar la importància de la integració europea, que ha permès que enemics ancestrals aprenguin a construir progressivament un interès comú ampliant-se fins a reunir gairebé la totalitat del continent. Per aconseguir-ho ha fet falta inventar institucions originals, com el Parlament Europeu, un verdader laboratori de democràcia supranacional on les diferències ideològiques i els interessos nacionals es confronten amb l'objectiu de definir l'interès general europeu.

Els espanyols sempre hem estat favorables a la construcció europea, de la qual durant tant de temps vam ser exclosos. No fa falta insistir en com de positiva ha estat la nostra participació a Europa; els que ho dubtin, que s'imaginin quina seria la nostra situació davant l'actual crisi econòmica si no tinguéssim l'euro. Però tinc la sensació que cada vegada més adoptem una actitud passiva, com si Europa es fes tota sola i no necessités el compromís actiu dels ciutadans. Creiem que Europa està bé i que ja va bé que avanci, com si fos una cosa natural que tindrà lloc sense que ni tan sols hàgim d'expressar les nostres preferències polítiques a través del vot. Això és un greu error. Europa no es farà sola. Necessita el suport dels europeus per poder superar la crisi econòmica en què viu, que no és res més que la de l'esgotament del mètode que li va permetre néixer i créixer. Superats els antagonismes identitaris, incorporats i ancorats en la democràcia els països del sud i de l'est, la naturalesa política del projecte europeu necessita que els ciutadans se'l facin seu abans que acabi morint del seu propi èxit.

Avui, davant un Consell dividit, on uns volen avançar en la integració política i uns altres volen quedar-se com una zona de cooperació que s'estengui geogràficament, davant una Comissió com a mínim indecisa que no posa en joc plenament la seva capacitat d'iniciativa, el paper del PE ha estat fonamental. Va ser capaç de construir compromisos legislatius sobre els temes més controvertits, com la directiva sobre liberalització de serveis proposada pel comissari Bolkenstein, que era una amenaça per a la cohesió social al possibilitar que els emigrants poguessin treballar sota les lleis laborals del país d'origen i no del de destí. O el reglament Reach sobre productes químics i protecció del medi ambient. O la durada de la jornada de treball, o l'accés a internet, la competència en els mercats energètics, la liberalització del transport ferroviari o el desenvolupament de les energies renovables per poder afrontar el canvi climàtic. I en la següent legislatura haurà de resoldre qüestions igualment importants com el futur de l'agricultura europea, el pressupost comunitari, la regulació del sistema financer per evitar que torni a produir-se una altra crisi, o el control de l'emigració. En aquests temes el PE tindrà el mateix pes que el Consell, serà colegislador al mateix nivell i res podrà decidir-se sense ell.

Assenyalar la importància del PE no és incórrer en una actitud eurobeata cantant les excel·lències de la UE com si qualsevol crítica representés una invitació al desinterès de l'elector. No, hi ha moltes coses que s'han de criticar de la forma en què Europa es construeix i funciona, però la crítica ha d'anar acompanyada del compromís per trobar una sèrie d'alternatives millors. No té cap mena de sentit condemnar el caràcter burocràtic de la UE, ni lamentar que sigui llunyana, distant i aliena, si quan tenim l'oportunitat de participar directament en la seva construcció

ens quedem a casa creient que es farà sola o deixant que altres la facin com no voldríem que fos.

Malgrat que les campanyes electorals europees acaben plantejant-se lamentablement en clau nacional, és el moment de recordar que el vot és una forma d'aportar dimensió democràtica a la construcció europea, que necessita l'impuls dels seus ciutadans.